

Manifest fundacional de l'Observatori Intercol·legial de l'Aigua de Catalunya

Els Col·legis professionals d'Enginyers Industrials, Enginyers de Camins, Canals i Ports, Enginyers Agrònoms i Economistes, representant els seus respectius col·lectius compartim el diagnòstic i la visió de la gestió de l'aigua. Aquesta visió compartida, expressada en els informes publicats pels respectius col·legis, ens referma que cal preparar-se per un clima més sec, amb pluges més irregulars i amb episodis meteorològics extrems cada vegada més severos i freqüents.

A la vegada que l'augment de la població, tant a nivell mundial com local, —a Catalunya acabem d'arribar als 8 milions d'habitants— representa un increment substancial de la demanda del recurs aigua. Estem en un moment únic per l'estat d'excepcionalitat i per la disponibilitat de recursos econòmics provinents dels fons europeus per dur a terme polítiques transformadores en infraestructures i gestió, on l'aigua i els efectes del canvi climàtic en són vectors principals.

Vivim una situació realment excepcional amb una sequera que està posant en risc la capacitat de subministrar aigua a curt termini. Els mapes meteorològics per l'any 2024 estimen que la sequera serà més severa i, per tant, cal incidir en les polítiques transformadores de forma urgent.

En aquest context d'increment de població i amb un perfil de demanda a Catalunya caracteritzat per:

- Un 38% de la demanda d'aigua d'usos regulats es produeix a les conques catalanes internes
- Un 76% de la demanda d'aigua d'usos regulats és per a usos agrícoles
- Els consums domèstics d'aigua se situen de mitjana propers al llindar mínim recomanat per l'OMS
- Una previsió de disminució d'entre el 20% i el 40% dels recursos hídrics provinents del cicle natural

Els professionals considerem que les infraestructures existents no són suficients per garantir el subministrament i, en conseqüència, es fa necessari forjar acords entorn de les solucions que ens han de permetre aportar resiliència i flexibilitat als sistemes del cicle de l'aigua amb un model de governança adient per així poder garantir l'accés just i equitatiu a l'aigua per a tothom.

Proposem abordar aquest repte de forma conjunta amb els següents eixos:

1. Continuar impulsant l'aportació de noves fonts de subministrament d'aigua no dependents del cicle natural de l'aigua. Incrementar la depuració i la regeneració de l'aigua per prioritzar la seva reutilització i afegir nous recursos amb la dessalinització i l'ús de les aigües subterrànies.
2. Aprofundir en la connexió de les xarxes regionals d'abastament per aportar resiliència i flexibilitat al sistema català en situacions d'emergència i sempre considerant el cabal ambiental de cada conca com a element essencial.

3. Abordar la millora de l'eficiència i la reducció de pèrdues al sistema, en especial als usos agrícoles on es consumeix la majoria d'aigua, programant actuacions eficaces.
4. Construir un projecte transformador i de consens per aprofitar els recursos provinents dels fons europeus abordant el model de gestió governança i finançament de l'aigua.

Per aquest motiu constituïm una comissió estable de col·laboració entre col·legis, amb el nom d'**Observatori Intercol·legial de l'Aigua de Catalunya**, per dur a terme les següents activitats:

- Debatre i fer públics posicionaments conjunts amb l'objectiu de generar coneixement i afavorir consensos entorn dels objectius descrits amb especial atenció a les accions que més contribueixin a una millor gestió del cicle de l'aigua.
- Informar i conscienciar la societat de la importància de l'aigua en tots els àmbits de la vida i del cost real associat a la seva disponibilitat.
- Seguir de prop les actuacions que en matèria de gestió de l'aigua es facin des de les administracions públiques amb voluntat d'aportar el nostre coneixement, experiència i visió professional. Particularment, promoure l'acceleració a curt termini de les mesures ja planificades per la Generalitat de Catalunya i ja aprovades per la Llei 9/2023 del 19 de maig. Mesures extraordinàries i urgents per afrontar la situació de sequera excepcional a Catalunya, i d'altres que es consideren d'alt interès:
 - Augmentar la producció d'aigua dessalada amb les plantes que siguin necessàries. Ampliació de la dessaladora de la Tordera, projecte i construcció de la del Foix.
 - Noves plantes de regeneració d'aigua com, per exemple, la de Sant Feliu de Llobregat i la del Besòs.
 - Ampliació del tractament d'aigua potable al Besòs i execució de les noves captacions superficials i subterrànies.
 - Millora del tractament d'aigua potable al Llobregat (Abrera i Sant Joan Despí) i a Cardedeu
 - Recuperació de pous en desús que permetin alliberar recursos dels embassaments
 - Optimització dels sistemes de reg. Millorar dràsticament l'eficiència del sistema de regadiu agrícola i de jardins.
 - Incorporar la digitalització a tots els nivells de la gestió de l'aigua.
 - Resiliència de les grans xarxes de distribució d'aigua potable per aconseguir millorar les garanties de subministrament, mitjançant la interconnexió de xarxes.
 - Tendir a l'abocament zero a mar de les depuradores del litoral a través de la purificació de les seves aigües per la recàrrega d'aqüífers.
- Generar un espai de consens entre professionals, administracions, sectors productius i ciutadania amb una visió àmplia i encoratjar a altres col·lectius professionals a participar en aquests debats aportant coneixement, enriquint les solucions proposades i, sobretot, generant confiança i certesa a la ciutadania.

Volem treballar per generar el consens que permeti un acord de país al voltant de l'aigua i de les solucions necessàries per garantir-ne la disponibilitat, l'abastament i l'ús racional de l'aigua no només per a demà, sinó per als propers 30 anys.